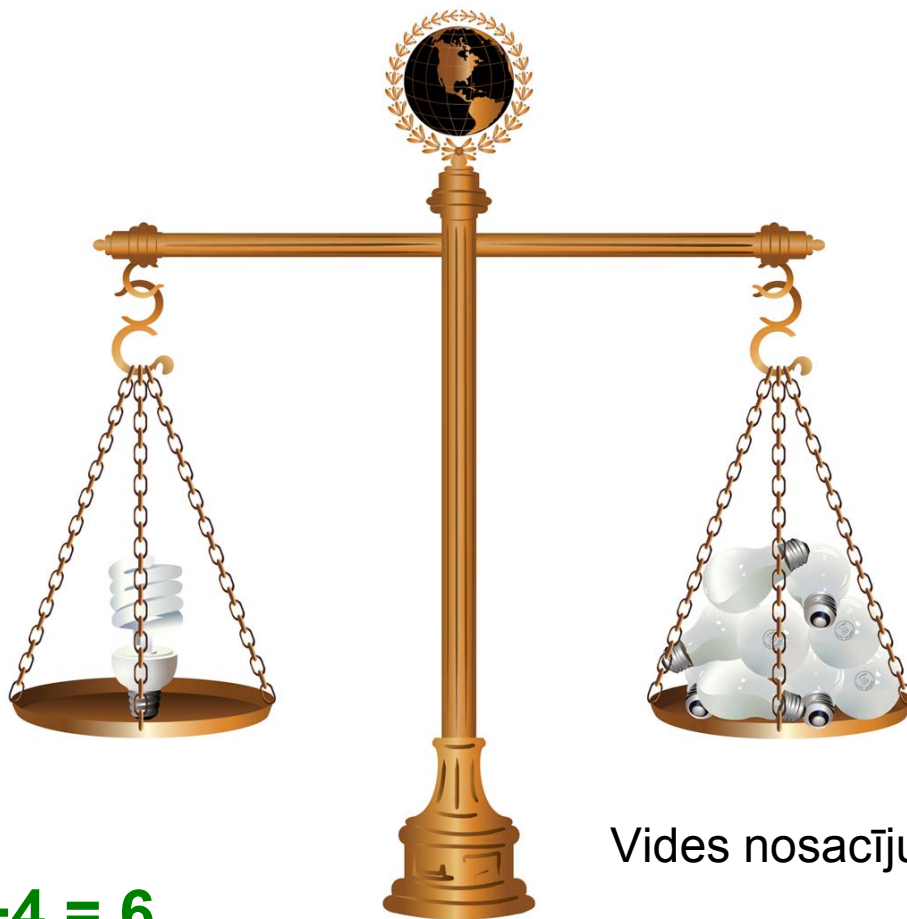

Zaļais iepirkums: galvenie principi

Laimonis Osis

*Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta
projektu eksperts*

Zaļais iepirkums: galvenie principi

Vides nosacījumi

papildus punkti **2 +4 = 6**

Vides nosacījumi netiek norādīti

X

Zaļais iepirkums: galvenie principi

Iepirkuma galvenie soļi

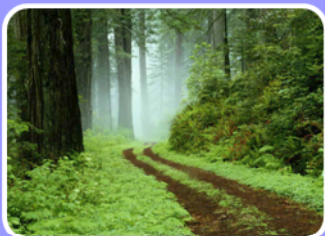

- Vajadzību formulēšana
- Skaidras tehniskās specifikācijas sastādīšana
- Atlases kritēriju noteikšana
- Līguma piešķiršanas kritēriju noteikšana
- Līguma izpildes punktu precizēšana

Zaļais iepirkums – sistemātiska vides (arī sociālu) nosacījumu integrēšana visās ar preču vai pakalpojumu iepirkumu saistītās darbībās, sākot no vajadzību noskaidrošanas, atbilstošu specifikāciju izstrādes un novērtējuma procedūrām, līdz pat sasniegto rezultātu monitoringam.

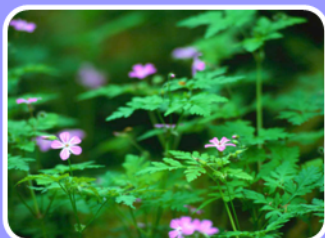
Zaļais iepirkums: galvenie principi

Zaļā iepirkuma galvenās pazīmes:

Vajadzību izvērtēšana

- Vai un ko vajag?
- samazināts iepirkumu apjoms / ietaupījumi budžetā

Aprites cikla izmaksu analīze

- Cik tas patiesībā izmaksās?
- sākotnējā cena + ekspluatācijas izmaksas + radīto atkritumu apsaimniekošanas izmaksas / ietaupījumi budžetā ilgtermiņā

Saimnieciski visizdevīgākais piedāvājums

- Vai prece būs videi draudzīga un par konkurētspējīgu cenu?
- sākotnējā cena + vides nosacījumi + piešķiršanas kritēriji + līguma izpildes nosacījumi

Zaļais iepirkums: galvenie principi

■ Kāpēc zaļais iepirkums KPFI projektu konkursos?

Mērķis – SEG gāzu emisiju samazināšana
tCO₂/Ls gadā

EK pētījums —par zaļā iepirkuma
efektivitāti būvniecībā (2008)

SEG gāzu emisiju samazinājums 70%
Budžeta ietaupījumi

Zaļais iepirkums: galvenie principi

Normatīvais ietvars publiskām iestādēm

ES

- 2004.gada 31.marta Direktīva 2004/18/EK (sabiedriskā sektora direktīva)
- 2004.gada 31.marta Direktīva 2004/17/EK (infrastruktūras uzņēmumu direktīva)

LV

- Publisko iepirkumu likums
- Likums „Par iepirkumu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju vajadzībām”

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās

Iepirkuma organizēšanas ietvars:

Ministru kabineta 21.06.2010. noteikumi Nr. 542

8. ... projekta iesniedzējs ievēro ilgtspējīgas projektēšanas un būvniecības prasības, kā arī “zaļā publiskā iepirkuma” principus, tajā skaitā nosakot projektētāju un būvuzņēmēju atlases kritērijus.

Publisko iepirkumu likums

Informatīvais ziņojums par ieteikumiem zaļā publiskā iepirkuma veicināšanai valsts un pašvaldību institūcijās un ieteikumiem videi draudzīgas būvniecības veicināšanai

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās

■ 2.4.2. Vides nosacījumu izmantošana publiskajos iepirkumos

- *Lai aizpildītu šo sadaļu, pirms tam **ieteicams iepazīties ar Informatīvo ziņojumu** par ieteikumiem zaļā publiskā iepirkuma veicināšanai valsts un pašvaldību institūcijās un ieteikumiem videi draudzīgas būvniecības veicināšanai un **konsultēties ar iepirkumu organizētāju** jūsu iestādē.*
- *Novērtējiet Jūsu plānoto iepirkuma procedūru atbilstību šādiem nosacījumiem un kritērijiem:*

■ 2.4.2.2. Atlases kritēriji

Vai ir ietverti šādi nosacījumi:

- projektētāja pieredze vai izglītība videi draudzīgu ēku projektēšanā

Jā ☐ Nē ☐

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās

- **Informatīvais ziņojums** par ieteikumiem zaļā publiskā iepirkuma veicināšanai valsts un pašvaldību institūcijās un ieteikumiem videi draudzīgas būvniecības veicināšanai

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās

- **Informatīvais ziņojums** par ieteikumiem zaļā publiskā iepirkuma veicināšanai valsts un pašvaldību institūcijās un ieteikumiem videi draudzīgas būvniecības veicināšanai

Būtiskās
ietekmes
uz vidi

- enerģijas patēriņš
- dabas resursu patēriņš
- bīstamas vielas
- transports

Vides kritēriji

- pamatkritēriji
- izvērstie kritēriji
- **padomi ieviešanai!!!**

Marķējumi

- ekomarķējumi
- novērtējuma marķējumi
- izcelsmes marķējumi

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās

- **Vides kritēriji** dažādos iepirkuma procedūras posmos:

- **Kas nāk jau līdz?**

- projekta specifika ļauj definēt līguma priekšmetu, iekļaujot tajā atsauci uz “energoefektivitātes paaugstināšanu” (=siltumenerģijas patēriņa samazināšanu)
- prasība (MK not. 6.punkts) – oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma efektivitātes rādītājam jābūt vismaz $0,35 \text{ kgCO}_2/\text{Ls}$ gadā, siltumenerģijas patēriņam ne vairāk par $100 \text{ kWh}/\text{m}^2$

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās

■ Atlases kritēriji:

- Projektētāja/būvkompanijas pieredze/izglītība (*indikatīvs saraksts/ atsauksmes/ izglītības sertifikāts*)
- izslēgšanas kritēriji (*tiesas spriedums!*)
- pretendentu tehniskā kapacitāte (*ISO14001 vai ekvivalents*)

■ Tehniskās specifikācijas:

- enerģijas patēriņa standarti /vērtēšanas kritēriji

Ēkas siltumenerģijas patēriņam projekta īstenošanas rezultātā jāsamazinās līdz ne vairāk par 100 kWh/ m². Zemākam siltumenerģijas patēriņam nekā minēts specifikācijās, tiks piešķirti papildus punkti, balstoties uz slīdošo skalu starp labāko un sliktāko piedāvājumu.

N.B. Uzmanīgi ar zema enerģijas patēriņa uzstādījumu!!!

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās

■ Tehniskās specifikācijas:

- videi draudzīgi būvmateriāli (problēma: tirgus situācijas nezināšana)
- kokmateriāli (*FSC, PEFC sertifikāti*)
- krāsas (*GOS emisiju robežlīmenis*)
- būvmateriāli/vērtēšanas kritēriji

Būvniecībā izmantoto materiālu procentuālais īpatsvars, kas ražoti atbilstoši I tipa ekomarkējuma kritēriju standartiem saskaņā ar ISO 14024 vai ekvivalenti. Papildus punkti proporcionāli piedāvātajai procentuālajai attiecībai.

- Nedrīkst aizrauties ar tādu specifikāciju sastādīšanu, kuras pats pasūtītājs nespēj aprakstīt.

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās

■ Pasūtītājam ir jāapraksta, kas ir šis ekvivalents:

Piemēram, siltumizolācijas materiāliem:

- deklarētajai īpatnējai siltumvadītspējai λ_d jābūt mazākai par 0,044 W/m K;
- sekojošas vielas nedrīkst izmantot siltumizolācijas materiāla ražošanas procesā vai tās nedrīkst būt galaprodukta sastāvā:
 - hlорfluorogļūdeņraži, fluorogļūdeņraži / azbests / ozona slāni noārdošas vielas;
 - vielas, kas atbilstoši direktīvām 1999/45/EK un 67/548/EEK klasificētas kā **karcinogēnas** (R40, R45, R49), **bīstamas reproduktīvai sistēmai** (R60, R61, R62, R63), **mutagēnas** (R46, R68), **toksiskas** (R23, R24, R25, R26, R27, R28, R51), **alerģiskas ieelpojot** (R42) vai **bīstamas videi** (R50, R50/53, R51/53, R52, R52/53, R53), **ģenētiskus bojājumus izraisošas** (R46), **bīstamas veselībai, ilgstoši atrodoties to ietekmē** (R48) un **neatgriezenisku efektu risku radošas** (R68);
- Jāapraksta, cik punktu tiks piešķirti par katra kritērija izpildi. **Verifikācija!**¹⁴

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās

■ Līguma izpildes nosacījumi:

- gaiscaurlaidības tests
- uzskaitvedība (*pirmos 3 gadus nodrošina ar enerģijas patēriņa datiem*)
- atkritumu apsaimniekošana
- transports (vismaz EURO3 standarts)
- trokšņi
- ūdens taupīšanas pasākumi

Aizpildot sadaļu 2.4.2., atcerieties, ka iesniegumā norādītā informācija ir saistoša projekta ieviešanas laikā. Projekta iesniedzējs uzņemas pilnu atbildību par to, ka ikviens ar X atzīmēts nosacījums tiks faktiski paredzēts projekta ieviešanas dokumentācijā (iepirkuma dokumentācijā).

Paldies par uzmanību!

laimonis.osis@vidm.gov.lv
66016776